

Trafikministeriet
1. kontor
Frederiksholms kanal 27 F
1220 København K

Vor ref.	Deres ref.	Sagsnr.	J. nr.	Dato
JVK/KKR		2001/00068-003	441-01-02	29.juni 2001

[Høring vedr.standardregulativ for større ledningsarbejder mv.](#)

FULS har modtaget udkast af 14. marts 2001 til standardregulativ for større ledningsarbejder mv. i og over vej til høring.

Indledningsvis finder FULS det uhensigtsmæssigt og beklageligt, at der ikke i arbejdsgruppen, som har udarbejdet udkastet til det nye regulativ, har været inviteret repræsentanter for ledningsejerne og entreprenørerne, som det var tilfældet ved udarbejdelsen af det eksisterende standardregulativ.

Generelt synes det som om udkastet er målrettet til de nye teleselskaber, som i parentes bemærket ikke er medlem af FULS. Imidlertid finder FULS, at mange af de problemer, som de nye teleselskaber afstedkommer, i lige så høj grad vedrører små ledningsarbejder, f.eks. ved etablering af kommunikationskabler mellem en virksomheds filialer, hvor krydsning af offentlig vej involveres. Her forekommer udkastets tiltag vedr. formidling af ledningsoplysninger (§§ 14 og 16) også at have relevans.

FULS skal derfor anbefale, at der skabes et ensartet regelsæt for alle ledningsarbejder, idet FULS mener, det er muligt at udarbejde et regelsæt, som kan rumme både store og små ledningsarbejder, uden at der bliver tale om "overadministration".

I den forbindelse skal FULS henvise til, at Lov om graveadgang og ekspropriation mv. til telekommunikationsformål er under revision, hvorfor FULS finder, at de særlige telekommunikationsmæssige forhold bør behandles i denne sammenhæng.

Under forudsætning af, at det fastholdes at udarbejde et særligt regulativ for større ledningsarbejder, har FULS følgende kommentarer til det foreliggende udkast:

Kommentarer fra 1995-standardregulativet

Det vil være informativt og praktisk at overføre kommentarerne fra 1995-regulativet til de tilsvarende paragraffer i det nye regulativ, med mindre der skal gælde nye tolkninger og praksis.

Gyldighedsområde

Gyldighedsområdet defineres til "større ledningsarbejder", og som eksempel nævnes ledningsarbejder gennem flere kommuner eller amter eller særligt ressourcerævende ledningsarbejder. Det nævnes, at man har fundet det uhensigtsmæssigt at definere et fast gyldighedsområde, men vil overlade dette til den enkelte vejbestyrelse fra sag til sag.

FULS mener imidlertid det vil være administrativt besværligt for alle parter uden en fast definition, idet retstilstanden vil være uklar og i øvrigt i strid med almindelige forvaltningsretlige principper om fastlagte kriterier for udøvelsen af vejmyndighedens skøn.

Tomme trækrør

I kommentaren til §1 anføres, at vejmyndigheden både kan nægte og forlange tomme trækrør etableret. Nægtes etablering af trækrør må det præciseres, at alene vejvæsentlige hensyn, herunder de fysiske

kapacitetsmuligheder for den faktiske placering, kan begrunde afslag, men ikke den omstændighed at røret er tomt.

Kræver vejmyndigheden, at en ledningsejer skal lægge tomme trækrør mod sine ønsker, synes der at kunne opstå en kompliceret juridisk situation, hvor forskellige ekspropriationshjemler og anden lovgivning kan komme i modstrid.

FULS skal foreslå, at den generelle kommentar fra standardregulativet fra 1995 om betydningen af, at forsyningsselskaber har en særlig status i kraft af deres ekspropriationsret gentages i det nye regulativ.

Tilladelse og vilkår

Til §2, stk. 1 foreslås, at der i en kommentar vejledes om sædvanlig behandlingsfrist for graveansøgninger.

Vejsyn

Efter §3, stk. 1 kan vejmyndigheden forlange vejsyn. Ledningsejeren bør tilsvarende kunne forlange vejsyn, da det er dokumentation for den standard vej skal reableres til.

Ledningsbranchens anbefalede retningslinier

§4, stk. 4 henviser til, at "De af ledningsbranchen anbefalede retningslinjer" skal følges. Punktet bør uddybes, da det er uklart, hvilke retningslinier der er tale om.

Supplerende krav til ledningsanlægget

Til §4, stk. 5 ønsker FULS en nærmere belysning af, hvad der ligger i denne bestemmelse, idet FULS skal påpege, at norm for etablering af ledningsanlæg (475) og AAB er gældende for arbejdet, og der kun undtagelsesvist bør kunne fastsættes yderligere tekniske krav.

Reklameskilte

Til §5, stk. 5 kan FULS forudse, at det kan blive vanskeligt at skelne mellem reklamer og informationsskilte. Er et vist logo f.eks. en reklame eller information?

Krav om deltagelse i bestemte kurser

I §6, stk. 2 virker det som om vejmyndigheden kan forlange, at ledningsejerens / entreprenørens personale skal deltage i ganske bestemte kurser, som vejmyndigheden udpeger. FULS mener der er behov for en tydeliggørelse af, at det er krav til personalets kvalifikationer der kan stilles.

Erstatningsansvar overfor tredjemand

I §7, stk. 2 anføres, at ledningsejeren er ansvarlig for tab og ulempe hos tredjemand. Dette er for generelt – i stedet bør det ændres til, at ledningsejeren er erstatningsansvarlig efter dansk rets almindelige erstatningsregler. Alternativt kan stykket slettes

Vejmyndighedens ansvar ved drift og vedligeholdelse af vejen

Vedr. §7, stk. 4 finder FULS ikke, at vejmyndigheden generelt kan fraskrive sig ansvar for skader på ledningsanlægget som følge af drift og vedligeholdelse af vejene. Ansvaret må bero på dansk rets almindelige erstatningsregler.

Sikkerhedsstillelse

I §8 er teleselskaber tilsyneladende ikke længere omfattet af undtagelsesbestemmelsen, hvorimod der i regulativet fra 1995 er tilføjet et "og lignende" i forbindelse med koncessionerede selskaber.

FULS finder det rimeligt, at det præciseres, hvornår sikkerhedsstillelse kan forlanges. Det bør ske undtagelsesvis og når det er begrundet i den enkelte ledningsejers konkrete forhold, eksempelvis den regnskabsmæssige soliditet eller i tilfælde, hvor ledningsejeren tidligere ikke har handlet forsømmeligt.

Fjernelse af overflødige anlæg

Vedr. §§ 11 og 20 finder FULS, at kommentaren fra 1995-regulativet bør overføres, for at sikre en samfundsøkonomisk forsvarlig forvaltning af paragraffen. Der bør endvidere sikres overensstemmelse mellem de to paragraffer.

Godkendelse af retableringsarbejdet

§13 foreskriver, at vejmyndigheden godkender retableringsarbejdet mod betaling. Dette finder FULS urimeligt.

Standardformat for ledningsplaner

§14 foreskriver, at vejmyndigheden kan forlange f.eks. ledningsplaner udleveret på et bestemt format. Hvis der tænkes på digitale udvekslingsformater, må der rimeligvis være tale om udbredte og anerkendte formater.

Imidlertid bør man også tænke mere langsigtet på dette område. Det må forudses, at flere og flere ledningsejere lægger deres ledningsoplysninger ud på Internettet. I så fald må vejmyndigheden hente data dér.

Påvisning

I § 15 kan vejmyndigheden efter forgodtbefindende forlange, at ledningsejeren vederlagsfrit afmærker eller oven i købet frigraver ledningen vederlagsfrit. Dette er en klar skærpelse af normal praksis, og går imod de principper for påvisning af ledninger

./. FULS har anbefalet siden 1989 (vedlagt).

De fleste ledningsejere bruger mange ressourcer på at registrere deres ledninger, så de kan genfindes på forsvarlig vis. Det er et rimeligt forlangende, at en vejmyndighed, i lighed med andre, benytter foreliggende ledningsplaner til genfinding af ledninger, så længe disse er tilstrækkelige gode til dette formål. Ønsker vejmyndigheden eller andre påvisning på stedet, på trods af brugbare ledningsplaner, er det rimeligt at ledningsejeren får et vederlag for denne service.

Er ledningsplanerne omvendt ikke tilstrækkelig gode til genfindingsformål, påviser ledningsejeren naturligvis ledningen på stedet.

FULS anbefaler, at §15 tilpasses dette princip.

Ledningsinformationsformidling

I §16 gives vejmyndigheden mulighed for – uden ansvar – at udlevere ledningsplaner, som ledningsejerne har udleveret til vejmyndigheden i medfør af §14.

FULS har vanskeligt ved at se en juridisk holdbar begrundelse for, at en vejmyndighed kan påtage sig at udføre en formidlingsopgave af ledningsoplysninger uden samtidig at påtage sig noget erstatningsansvar for egne fejl.

Bortset fra dette synes den foreslåede form for informationsformidling vejmyndigheden her får mulighed for at påtage sig udmærket, når der tænkes på amts- og statsveje.

Omfatter standardregulativet imidlertid også kommunale vejmyndigheder og det fintmaskede, kommunale vejnet, finder FULS ikke, at der kan blive tale om et tilstrækkelig ensartet og rationelt formidlingssystem. Her vil brugen af FLIS eller lignende landsdækkende system være langt mere hensigtsmæssigt (jf. nedenfor).

Samme holdning har FULS til §14, stk. 2, som giver vejmyndigheden ret til at forlange en fortegnelse over veje, hvori eller hvorpå denne har ledninger. Der findes eksempler på praktiske forsøg med sådanne ordninger, og et er, at de har vist sig voldsomt ressourcekrævende. Men værre er det, at komplethed og ajourføring af vejnavnelister altid skaber usikkerhed for, om der er markeret ledninger i samtlige relevante veje.

Fælles Ledningsejer Informations System (FLIS)

FULS er sammen med Danske Entreprenører og Kommunernes Landsforening initiativtager til at opbygge en service på Internettet, FLIS, som i en landsdækkende udgave en gang for alle løser formidlingsproblemet mht. nedgravede ledninger.

FULS vil foreslå, at der i standardregulativet åbnes mulighed for, at vejmyndigheden kan forlange, at ledningsejeren lader sig registrere i FLIS eller tilsvarende system.

FULS vil i samme anledning opfordre til, at der i statslig regi tages vare på, at FLIS eller tilsvarende service rent faktisk etableres landsdækkende, og at der generelt indføres et lovkrav for ledningsejere om at lade sig registrere i en sådan database. Det vil spare alle parter mange administrative ressourcer både ved søgning og udlevering af ledningsdata, og det vil forhindre en stor del af de mange graveskader på ledninger.

På længere sigt vil FLIS eller et tilsvarende system ikke blot være en form for adressedatabase, men også udgøre en portal til de mange kommende hjemmesider med ledningskort, som ledningsejerne vil etablere hver især. Endvidere kan FLIS være hjemsted for en elektronisk graveansøgning.

Med venlig hilsen

Jesper V. Kristensen

Bilag:
Medlemsliste for FULS
FULS' anbefaling for påvisning af ledninger.